

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/231984,Spektakl-Trzy-razy-On-Rzecz-o-Wincentym-Witosie.html>
26.02.2026, 21:31

[Następny](#)

[Powrót](#)

Spektakl „Trzy razy On. Rzec o Wincentym Witosie”

30 października 2025 r. na scenie głównej Teatru Ludowego w Nowej Hucie odbył się spektakl „Trzy razy On. Rzec o Wincentym Witosie”, poświęcony jednemu z Ojców polskiej niepodległości. Widowisko obejrzel zastępcy prezesa IPN – dr hab. Karol Polejowski oraz dr Mateusz Szpytma.

30.10.2025

[Biuro Wydarzeń Kulturalnych Spektakl Wincenty Witos](#)

Zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski podkreślił, że Wincenty Witos był człowiekiem o niezłomnych zasadach, dla którego dobro Polski zawsze pozostawało najwyższym celem:

- Wincenty Witos, jeden z Ojców polskiej niepodległości, wybrał drogę prowadzącą do wolnej i niepodległej Polski – i nigdy z niej nie zboczył. Zawsze ten cel, jakim było dobro Polski i dobro jej mieszkańców, przyświecał mu aż do końca jego życia

Zaznaczył, że trudno przecenić znaczenie Wincentego Witosy w dziejach Polski. Był przywódcą, który łączył ideały wolności z codzienną troską o ludzi pracy. Dzięki jego mądrości i konsekwencji możliwe stało się budowanie nowoczesnego narodu, opartego na solidarności i poczuciu wspólnoty. Jego postawa pozostaje wzorem patriotyzmu i odpowiedzialności za Ojczyznę.

Z kolei zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma przypomniał o trzech najważniejszych momentach w życiu Witosy – jego roli w odzyskaniu i obronie niepodległości, uniknięciu wojny domowej w 1926 r. oraz niezłomnej postawie w czasie II wojny światowej.

- Wincenty Witos jest tym, który przyczynił się do odzyskania niepodległości, jak i do tego, że Polska tę niepodległość w roku 1920 obroniła. To dzięki jego zaangażowaniu zgłosiło się tak wielu chłopów, rolników do Armii Ochotniczej i obroniliśmy Warszawę i obroniliśmy całą Polskę

- podkreślił.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. wojewoda małopolski Krzysztof Jan Klęczar, praprawnuk Wincentego Witosy Marcin Steindel oraz dyrektor krakowskiego oddziału IPN dr hab. Filip Musiał.

Instytut Pamięci Narodowej od lat przypomina postać Wincentego Witosy, publikując jego przemówienia, wspomnienia i zapiski pamiętnikarskie. Dzięki tym inicjatywom możliwe jest przybliżenie młodemu pokoleniu myśli i wartości, które kształtowały jednego z najważniejszych przywódców II Rzeczypospolitej.

„Trzy razy On” to widowisko poświęcone Wincentemu Witosowi i jego zasługom dla odradzającej się po zaborach Polski. Tytuł nawiązuje do trzykrotnego kierowania przez Witosy Radą Ministrów.

Urodzony w 1874 r. Witos z powodu trudnych warunków materialnych nie mógł w pełni skorzystać z edukacji. Po odbyciu służby wojskowej wrócił do rodzinnych Wierzchosławic, gdzie prowadził gospodarstwo. Interesował się wszystkim, co dotyczyło sytuacji politycznej i społecznej wsi. Gdy w 1895 r. powstało w Rzeszowie Stronnictwo Ludowe, zaangażował się w działalność ugrupowania. Celem stronnictwa, a tym samym i Witos, było obdarzenie mieszkańców wsi pełnią praw społecznych, gospodarczych i politycznych. Żądano m.in. powszechnego, równego, bezpośredniego i tajnego głosowania.

Podczas I wojny światowej Witos poparł tworzenie Legionów Polskich, był także gorącym zwolennikiem utworzenia państwa polskiego z ziem wszystkich zaborów, ze swobodnym dostępem do morza. Został przewodniczącym Polskiej Komisji Likwidacyjnej, przez co stał się najważniejszym politykiem ziem dawnego zaboru austriackiego.

Momentem, który na trwałe wpisał Witos w poczet Ojców Niepodległości było objęcie przez niego stanowiska premiera w roku 1920. Decydowały się wtedy losy młodej Polski. W zdolnościach politycznych Witos i jego umiejętności szukania kompromisu pokładano nadzieję, że Polacy będą w stanie odeprzeć bolszewicką nawałę. Wydana przez Witos odezwa do chłopów, w której prosił o poparcie dla rządu i wstępowanie do wojska spotkała się z powszechnym zrozumieniem. Pochodzący ze wsi żołnierze licznie zasilili szeregi armii polskiej. W kluczowym momencie wojny polsko-bolszewickiej stanowili około 70 proc. wszystkich zmobilizowanych.

Witos był powoływany na stanowisko premiera jeszcze dwukrotnie - w 1923 i 1926 r. Cieszył się ogromnym poparciem społecznym. W roku 1939 został internowany przez Niemców i bezskutecznie kuszony propozycją utworzenia kolaboracyjnego rządu. W marcu 1945 r. uprowadziło go NKWD, chcąc namówić go do współpracy z komunistami. Zabiegi mające na celu uzyskanie jego poparcia również okazały się daremne.

Wincenty Witos zmarł 31 października 1945 r. w szpitalu Bonifratrów w Krakowie. Jego pogrzeb był podniosłym wydarzeniem. Uczestniczyło w nim ponad 100 tys. ludzi, wystawiono 600 pocztów sztandarowych. Kondukt żałobny w ciągu czterech dni przemierzył drogę z Krakowa do Wierzchosławic.

„Prawdę mówić! Prawdą się kierować! Prawdy żądać! Prawdy dochodzić!” – tymi zasadami kierował się w życiu Witos. Poprzez sztukę „Trzy razy On” pragniemy pokazać jego niezłomny charakter i poczucie odpowiedzialności za sprawy narodu, które są godne naśladowania.

- Scenariusz i reżyseria: Leszek Zduń
- Muzyka: Rafał Odrobina
- Scenografia: Marek Chowaniec
- Kostiumy: Anna Macugowska
- Wizualizacje: Julia Zduń-Oborska
- Gościnnie: Zespół Pieśni i Tańca Swojacy z Wierzchosławic

Aktorzy:

- Sebastian Rys – Wincenty Witos
- Tomasz Osica – mężczyzna 1
- Marcelli Borowiec – mężczyzna 2
- Maciej Wyczański – organizator wiecu oraz Józef Piłsudski
- Magdalena Krylik – Katarzyna

- Marta Dylewska – Julia
- Sebastian Skoczeń – Juliusz Leo
- Ksawery Szlenkier – Włodzimierz Tetmajer
- Bartosz Turzyński – Tadeusz Rozwadowski
- Leszek Zduń – Andrzej Średniawski

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

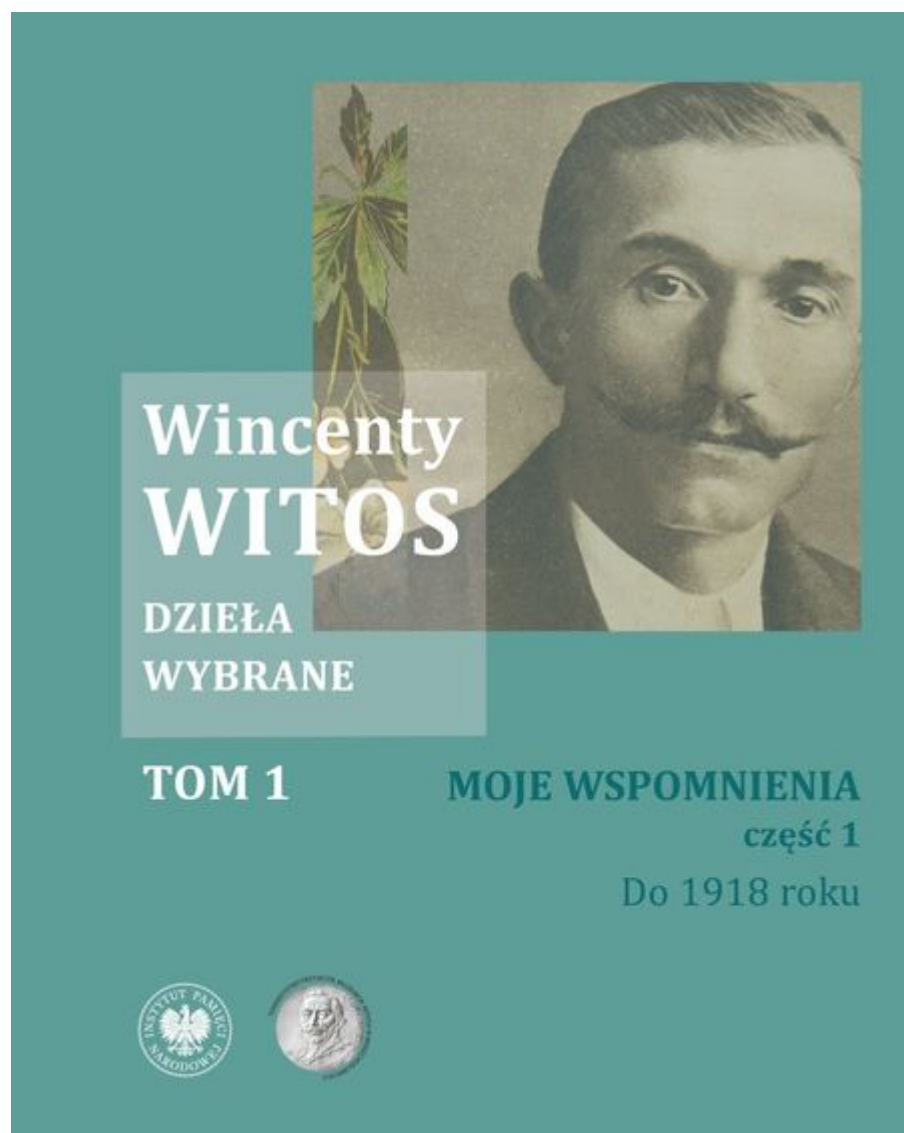
Kraków

Kraków

Biuro Wydarzeń Kulturalnych, Wincenty Witos

Spektakl

Powiązane wiadomości

Wincenty Witos, Dzieła wybrane t. 1: Moje wspomnienia, cz. 1: Do 1918 roku